

การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห์แบบทดสอบในนิตยสารไทย*

ยาภา ลิวเจริญชัย**

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาปริจเฉทแบบทดสอบในนิตยสารไทยในด้านโครงสร้าง และกลวิธีทางภาษาในการชี้นำผู้อ่าน ผลการศึกษาพบว่าแบบทดสอบมีโครงสร้าง กระสวนปัญหา-ทางแก้ไข โดยโครงสร้างนี้จะนำเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้แก่ ผู้อ่าน นำผู้อ่านไปสู่ความสงสัยในพฤติกรรมของตน และกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้มีพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนกลวิธีทางภาษาในการชี้นำผู้อ่านนั้นพบว่า ผู้เขียนแบบทดสอบใช้กลวิธีหลายอย่างเพื่อชี้นำพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมให้กับผู้อ่าน กล่าวคือ กลวิธีการชี้นำ ได้แก่ กลวิธีการใช้รูปประโยคคำสั่ง กลวิธีการใช้คำแสดงเจตนาในการชี้นำ กลวิธีการใช้คำกริยา "เตือน" และกลวิธีเสริมการชี้นำ ได้แก่ กลวิธี โน้มน้าวใจ และกลวิธีความสุภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า แบบทดสอบได้นำเสนออุดมการณ์ ๓ เรื่อง ได้แก่ คุณสมบัติของผู้หญิงที่ผู้ชายปรารถนา ความสมดุลระหว่างการเป็นผู้ให้และผู้รับ และความเป็นคนโดยสมบูรณ์

* บทความนี้เรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห์แบบทดสอบในนิตยสารไทย พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๗๖ พรรษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๕

** นักวิชาการ ศูนย์ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. การรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลแบบทดสอบที่ปรากฏเป็นคอลัมน์ประจำในนิตยสารไทย ๖ ชื่อ ได้แก่ พลอยแกมเพชร เรื่องผู้หญิง ไอซ์ (Ice) เธอกับฉัน และ เดอะบอย (The Boy) ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๕ ส่วนนิตยสารแฮมเบอร์เกอร์ (Hamburger) จะเริ่มเก็บตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื่องจากเป็นเดือนที่เริ่มวางแผง จากการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง ได้แบบทดสอบในนิตยสารชื่อละ ๑๒ ฉบับ รวมข้อมูลแบบทดสอบทั้งสิ้น ๗๒ ปริจเฉท

คำว่า *แบบทดสอบ* ในที่นี้ หมายถึงแบบทดสอบพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่ปรากฏในนิตยสารไทย ในแบบทดสอบจะมีสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น มีข้อปัญหา มีตัวเลือกให้ผู้อ่านเลือกข้อที่ตนชอบหรือสอดคล้องกับตนมากที่สุด มีการรวมคะแนนและประเมินผลท้ายแบบทดสอบ

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ออสเตอร์มานน์ และเคลเลอร์-โคเฮน (1998) ศึกษาปริจเฉทแบบทดสอบ (quizzes) ในนิตยสารสำหรับวัยรุ่นหญิง โดยเก็บข้อมูลแบบทดสอบ ๑๕ ปริจเฉทจากนิตยสาร ๔ ชื่อ คือ **Teen, Seventeen, Sassy (The American)** และ **Capricho (The Brazilian)** ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๙๔-๑๙๙๕ ผลการศึกษาพบว่า ปริจเฉทแบบทดสอบที่ดูผิวเผินเป็นเกมสนุกสนานได้แฝงการสอนวินัยให้กับผู้อ่าน แบบทดสอบจะให้ผู้อ่านตรวจสอบพฤติกรรมของตนเอง มีการตัดสินและประเมินพฤติกรรมเหล่านั้น และจัดกลุ่มผู้อ่านซึ่งก็คือวัยรุ่นหญิงให้เป็นเด็กดี “good” หรือเด็กไม่ดี “bad” นอกจากนี้จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมของผู้หญิงจากมุมมองของสังคมเพศที่ต่างกัน (heterosexist)

แบบทดสอบจะกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยในพฤติกรรมบางอย่างของตนว่าอาจจะเป็นปัญหา ผู้อ่านอาจไม่เคยคิดมาก่อนว่าพฤติกรรมนั้นจะเป็นปัญหา แต่แบบทดสอบจะสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาอย่างไม่สิ้นสุดเพื่อให้อ่านเกิด

ความสงสัยในพฤติกรรมของตน ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสูญเสียคุณค่าในตัวเอง และแบบทดสอบจะกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความปรารถนาอยากตรวจสอบและอยากปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นตามที่ผู้เขียนแนะนำ

ในแบบทดสอบ คำแนะนำจะถูกนำเสนอแก่ผู้อ่านโดยซ่อนไว้ในลักษณะภาษาที่สนุกสนาน น้ำเสียงที่แสดงความคุ้นเคยและเป็นกันเองนี้ได้ซ่อนอุดมการณ์ที่มีพลังซึ่งจะมีผลต่อความคิดหรือพฤติกรรมของผู้อ่าน

ส่วนงานวิจัยที่กล่าวถึงแบบทดสอบในนิตยสารไทยคืองานวิจัยของพัชรินทร์ แก้วเกียรติยศ (๒๕๓๒) และสิริวรรณ นันทจินทุล (๒๕๔๔) พัชรินทร์ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาต่อนิตยสารวัยรุ่น พบว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเกินกว่าร้อยละ ๔๐ ชอบการทำแบบทดสอบ ส่วนสิริวรรณได้ศึกษาอิทธิพลของนิตยสารวัยรุ่นที่มีต่อการใช้ภาษาไทย พบว่า เนื้อหาในนิตยสารที่เกี่ยวกับการทดสอบบุคลิกภาพด้วยแบบทดสอบเป็นหนึ่งในเนื้อหาที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาไทยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับมาก จะเห็นได้ว่างานวิจัยทั้ง ๒ เรื่องเป็นงานวิจัยในทางนิเทศศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่มุ่งศึกษาผลกระทบของแบบทดสอบที่มีต่อผู้อ่าน อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีงานวิจัยใดที่มุ่งศึกษาแบบทดสอบในนิตยสารไทยจากมุมมองทางภาษาโดยตรง

๓. ภาพรวมและปริบทของแบบทดสอบในนิตยสารไทย

๓.๑ ภาพรวมของแบบทดสอบ

แบบทดสอบที่นำมาศึกษาปรากฏในนิตยสารไทยหลากหลายประเภท เช่น นิตยสารผู้หญิง (พลอยแกมเพชร เรื่องผู้หญิง) นิตยสารบันเทิง (เรอกับฉัน เดอะบอย แยมเบอร์เกอร์) และนิตยสารแฟชั่น (ไอซ์) นิตยสารแต่ละชื่อเป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เช่น นิตยสารพลอยแกมเพชรได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับหนึ่งของนิตยสารผู้หญิงที่มีรายได้สูงสุดในปี ๒๕๔๖ (Media Index, 2003) นิตยสารเรอกับฉันได้รับการจัดอันดับว่าเป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมสูงสุดในกลุ่มวัยรุ่น

เมื่อพ.ศ. ๒๕๕๒ และได้รับรางวัลโหวตอะวอร์ด สาขาแม็กกาซีนโหวต พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๗ จากรายการวิทยุเรดิโอโหวตอีกด้วย ส่วนนิตยสารเดอะบอยเคยได้รับรางวัลโหวตอะวอร์ดจากรายการเดียวกัน ๒ ปีซ้อนคือ พ.ศ. ๒๕๓๘ และ ๒๕๓๙ (พจนีย์ พจนะลาวัณย์, ๒๕๕๔) ส่วนเนื้อหาในแบบทดสอบสามารถแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างผู้อ่านกับคนรัก (๒๑ ปริจเฉท) เนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างผู้อ่านกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว (๑๓ ปริจเฉท) และเนื้อหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้อ่าน (๓๘ ปริจเฉท)

๓.๒ ปรีบทของแบบทดสอบ

ในการวิเคราะห์ภาษา นอกเหนือจากต้องทำความเข้าใจตัวภาษาแล้ว สิ่งแวดล้อมในการใช้ภาษาก็มีความสำคัญเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ กันไป เราอาจกล่าวได้ว่าปรีบทหรือลักษณะที่แวดล้อมการใช้ภาษาในแต่ละสถานการณ์นั้นสัมพันธ์กับรูปภาษาที่สื่อออกมาเสมอ ดังนั้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาปรีบทของแบบทดสอบเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์โครงสร้างและกลวิธีทางภาษาต่อไป โดยผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ตามกรอบ SPEAKING ของไฮมส์ (Hymes 1974) ซึ่งได้ผลสรุปดังนี้

แบบทดสอบในนิตยสารไทยมิได้เป็นเพียงชุดคำถามคำตอบต่างๆ ไป และไม่ได้อาศัยลักษณะของเกมการเล่นที่สนุกสนานเท่านั้น แต่แบบทดสอบมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรู้หรือเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งพร้อมทั้งนำเสนอคำชี้แนะหรือวิธีแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมให้แก่ผู้อ่านอีกด้วย

คุณไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเป็นปีเป็นชาติเพื่อค้นหาข้อบกพร่องของตัวเองอีกต่อไปแล้ว เพราะ...แบบทดสอบนี้จะช่วยให้คุณหาจุดอ่อนของตัวเองเจอ แถมด้วยคำแนะนำในการแก้ไขเพื่อจะได้เป็นสาวที่เพอร์เฟคในชั่วพริบตา! (เรื่องผู้หญิง เม.ย. ๒๕๕๕ น.๕๓)

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การที่แบบทดสอบปรากฏในสื่อประเภทนิตยสาร ซึ่งถือเป็นสื่อที่นำเสนอสู่ประชาชนจำนวนมาก ทำให้แบบทดสอบสามารถเข้าถึงผู้อ่านได้ในวงกว้าง และยังสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านได้หลากหลายกลุ่ม กล่าวคือ ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงวัยทำงาน ซึ่งสังเกตได้จาก การที่แบบทดสอบปรากฏเป็นคอลัมน์ประจำในนิตยสารไทยหลายชื่อ หลายหลายประเภทนิตยสาร อาทิ นิตยสารวัยรุ่นผู้หญิง บ้านเทิง ดังนั้นแบบทดสอบนอกจากจะให้อ่านตรวจสอบตนเองแล้วยังมีส่วนในการชี้แนะผู้อ่านหลากหลายกลุ่มได้อีกด้วย

ในการทำแบบทดสอบ ผู้อ่านจำเป็นจะต้องยอมรับบรรทัดฐานในการปฏิสัมพันธ์ ๒ ประการ ดังนี้ ประการแรก ผู้อ่านจะต้องยอมรับหลักการของการทดสอบที่ว่า การทดสอบถือเป็นการตัดสินที่ชี้ขาด ประการที่สอง ผู้อ่านจะต้องยอมรับกติกาหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น การยอมรับบรรทัดฐานทั้งสองข้อข้างต้นนำไปสู่ข้อตกลงที่ว่าเมื่อผู้อ่านตัดสินใจทำแบบทดสอบแล้วก็จะยอมรับการประเมินและการชี้แนะของผู้เขียน

อนึ่ง จากการวิเคราะห์ปริบทด้านน้ำเสียงและลักษณะภาษา พบว่ามีการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการดังกล่าวช่วยให้แบบทดสอบดูเหมือนเป็นเพียงเกมการเล่นเพื่อความบันเทิงใจ แต่ลักษณะที่ดูเหมือนเป็นเกมนี้ได้แฝงอุดมการณ์บางอย่างไว้และอุดมการณ์เหล่านั้นอาจถูกมองข้ามความสำคัญไป

๔. โครงสร้างของปริเจตแบบทดสอบ

จากการศึกษาแบบทดสอบในเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าแบบทดสอบจะแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบางอย่างของผู้อ่านเป็นปัญหาและแบบทดสอบจะนำเสนอทางแก้ไขให้กับปัญหาเหล่านั้น ดังนั้นในการวิเคราะห์โครงสร้างของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดกระสวนปัญหา-ทางแก้ไข (The Problem-Solution Pattern) ของ ฮอย (Hoey 1979, 1983) และเพื่อให้เข้าใจแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจะกล่าวถึงพอสังเขปดังนี้

๕.๑ กระบวนการปัญหา-ทางแก้ไข (The Problem-Solution Pattern)

ฮอย (1979) เป็นผู้พัฒนาแนวคิดกระบวนการปัญหา-ทางแก้ไข หรือ The Problem-Solution Pattern ขึ้น กระบวนการนี้หมายถึงกระบวนการที่มีการสร้างสถานการณ์ที่ต้องการปฏิริยาตอบสนอง และปฏิริยาตอบสนองของสถานการณ์นั้นจะถูกประเมินผลในทางใดทางหนึ่ง กระบวนการนี้มีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

๑. สถานการณ์ (Situation) จะให้ฉากหรือเหตุการณ์สำหรับปริจเฉทนั้นๆ

๒. ปัญหา (Problem) หมายถึง สถานการณ์ที่คาดหวังหรือต้องการปฏิริยาตอบสนอง

๓. ปฏิริยาตอบสนอง (Response) เป็นส่วนประกอบของกระบวนการปัญหา-ทางแก้ไขซึ่งบ่งชี้การตอบสนองหรือคำตอบที่ให้กับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ฮอยกล่าวว่า ไม่ใช่ทุกปฏิริยาตอบสนองจะหมายถึงทางแก้ไข แต่ปฏิริยาตอบสนองที่บ่งชี้ว่าสามารถแก้ปัญหาได้สมบูรณ์จะต้องได้รับการประเมินผลในทางบวก

๔. การประเมินผล (Evaluation) คือการให้ความเห็นว่าปฏิริยาตอบสนองหรือคำตอบที่ให้กับสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้นสามารถตอบสนองหรือแก้ปัญหาได้หรือไม่ ถ้าปฏิริยาตอบสนองได้รับการประเมินผลในทางบวกแสดงว่าปัญหาได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้ว แต่ถ้าปฏิริยาตอบสนองถูกประเมินผลในทางลบแสดงว่าไม่ใช่ปฏิริยาตอบสนองที่สมบูรณ์ของปัญหานั้น จึงจำเป็นต้องมีการตอบสนองทางอื่นที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งจะเป็นผลให้วงจรกระบวนการปัญหา-ทางแก้ไข (The Problem-Solution Pattern) เริ่มต้นใหม่อีกครั้ง

แนวคิดนี้ได้นำมาใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างถ้อยคำในปริจเฉท ฮอยชี้ให้เห็นว่า ปริจเฉทหลายแบบมีการเรียงเรียงความในลักษณะกระบวนการปัญหา-ทางแก้ไข ซึ่งหากดูเพียงผิวเผินเราอาจมองไม่เห็นว่าเป็นปัญหาหรือทางแก้ไข แต่หากทดสอบด้วยกรอบคำถาม (Q1-Q4) แล้วจะเห็นโครงสร้างหรือการเรียงเรียงความแบบนี้ได้ชัดเจน

ตัวอย่าง

I was on sentry duty. I saw the enemy approaching.
I opened fire. I beat off the enemy attack.

ฮอย (1994) ได้ปรับปริจเฉทข้างต้นในรูปบทสนทนา โดยแทรกคำถามที่ใช้เป็นกรอบในการทดสอบ (Q1-Q4) ดังนี้

- Question 1: What was the situation?
Answer 1: I was on sentry duty. (สถานการณ์)
Q 2: What was the problem?
A 2: I saw the enemy approaching. (ปัญหา)
Q 3: What was your solution?
A 3: I opened fire. (ปฏิบัติการตอบสนอง)
Q 4: What was the result? and
How successful was this?
A 4: I beat off the enemy attack. (ผลลัพธ์/การประเมินผล)

จากการทดสอบโครงสร้างปริจเฉทด้วยกรอบคำถาม (Q1-Q4) จะทำให้เห็นว่าปริจเฉทดังกล่าวมีโครงสร้างกระสวนปัญหา-ทางแก้ไข (The Problem-Solution Pattern) ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างได้ดังนี้คือ

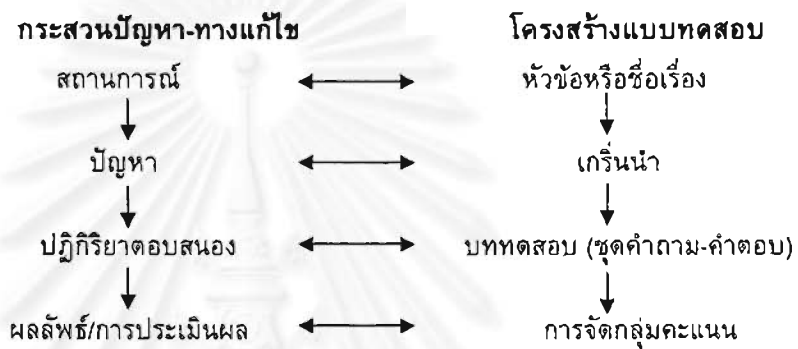
สถานการณ์...ปัญหา...ปฏิบัติการตอบสนอง...ผลลัพธ์/การประเมินผล

ฮอยแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงขององค์ประกอบแต่ละส่วนในโครงสร้างกระสวนปัญหา-ทางแก้ไข (The Problem-Solution pattern) โดยให้นิยามองค์ประกอบแต่ละส่วนดังนี้

Situation
Aspect of Situation requiring a Response
Response to Aspect of Situation requiring a Response
Result of Response to Aspect of Situation requiring a Response
Evaluation of Result of Response to Aspect of Situation requiring a Response

๔.๒ โครงสร้างของปริจเฉทแบบทดสอบในนิพนธ์ไทย

เมื่อพิจารณาแบบทดสอบทั้ง ๗๒ ปริจเฉท พบว่า มีองค์ประกอบ ๔ ส่วน
ดังนี้

๑) หัวข้อหรือชื่อเรื่อง มักจะปรากฏในรูปประโยคคำถาม

ตัวอย่าง

เสน่ห์หญิงในตัวคุณเต็มร้อยหรือเปล่า (เชอกับฉัน ม.ค. ๒๕๔๕ ฉ.๔๓๔)
คุณเป็นคนสำคัญในกลุ่มเพื่อนจริงหรือ? (เรื่องผู้หญิง พ.ค. ๒๕๔๔ ฉ.๓๐)

หัวข้อหรือชื่อเรื่องมีหน้าที่กำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหา (ปัญหาหลัก) และเป็นสัญญาณแสดงให้ผู้อ่านทราบว่าด้านไหนหรือแง่มุมไหนของสถานการณ์ที่ต้องการการปฏิกริยาตอบสนอง จากที่กล่าวแล้วว่าปัญหาหลักมักจะอยู่ในรูปคำถาม ดังนั้นปฏิกริยาตอบสนองของปัญหาหลักก็ต้องเป็นคำตอบ ปฏิกริยาตอบสนอง

หรือคำตอบของปัญหาหลักจะถูกประเมินผลในองค์ประกอบการจัดกลุ่มคะแนน การตั้งหัวข้อหรือชื่อเรื่องในลักษณะคำถามนี้สามารถกระตุ้นความสงสัยของผู้อ่าน และทำให้ผู้ที่ต้องการ “ตอบสนองข้อสงสัย” หรือต้องการ “คำตอบ” ลงมือทำ แบบทดสอบต่อไป

๒) **เกริ่นนำ** จะให้รายละเอียดของเหตุการณ์ซึ่งจะช่วยอธิบายขยาย ความหัวข้อหรือชื่อเรื่องซึ่งแสดงปัญหาหลักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีการระบุความสำคัญของหัวข้อปัญหาของแบบทดสอบ บอกจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบ และให้กติกา หรือวิธีการทดสอบ นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพฤติกรรม บางอย่างของตนว่าจะมีปัญหา กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้และต้องการที่จะ ตอบสนองความอยากรู้นั้น แบบทดสอบจะกระตุ้นให้ผู้อ่านตอบสนองความอยากรู้ โดยการทำแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

หัวข้อ	คุณเป็นมนุษย์นำรำคาญในสายตาของเขารีเปล่า ?
เกริ่นนำ	<u>ในบางครั้งคุณอาจจะไม่รู้ตัวว่าบางการกระทำนั้นได้</u> <u>สร้างความรำคาญให้หวนใจของคุณ สองมาเช้ระดับ</u> <u>ความนำรำคาญในตัวคุณที่มีต่อเขาดูสิว่า คุณจัดอยู่ใน</u> <u>ประเภทไหน (แฮมเบอร์เกอร์ พ.ย. ๒๕๔๖ น.๓๐)</u>

จากตัวอย่าง ถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้คือถ้อยคำที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพฤติกรรมบางอย่างของตนว่าจะมีปัญหา ส่วนถ้อยคำที่ทำตัวเข้ม คือถ้อยคำที่กระตุ้นให้ผู้อ่านตอบสนองความอยากรู้โดยการทำแบบทดสอบ

๓) **บททดสอบ** มีองค์ประกอบย่อย ๒ ส่วนคือ ชุดของคำถามและชุดของคำตอบ

ตัวอย่าง บททดสอบ ๑ ข้อ

คำถาม ๑. วันหนึ่งๆ คุณจำเป็นต้องดูรูปหนุ่มหล่อๆ สักกี่รูป ไม่ว่าจะเห็นดูจากนิตยสาร, ไปสเตอร์ติดตามผนังห้อง, กระเป๋าดังค์...?

คำตอบ a. ไม่มีวัน หญิงมั่งอย่างคุณไม่มีทางทำอะไรโง่ๆ อย่างนั้นเด็ดขาด

คำตอบ b. ประมาณ ๗๐ รูปอะนะ ตื่นเช้ามาก็เห็นรูปผู้ชายหล่อๆ ติดเต็มตามผนังห้องแล้วบังที่ยอื่นอีกล่ะ...

คำตอบ c. อืมม อาจจะมีแค่ ๑ หรือ ๒ รูปเท่านั้น แต่ก็ต้องมีข้อแม้ว่าต้องเป็นรูปปีเตอร์ คอร์ปไบเรนดัล เท่านั้น!

(เดอะบอย ก.ย. ๒๕๕๕ ฉ.๒๐๙)

บททดสอบมีหน้าที่กำหนดปัญหาย่อย (คำถาม) และให้ตัวเลือกที่เป็นปฏิริยาตอบสนองหรือคำตอบของปัญหาย่อย (คำตอบ a-c) ในบททดสอบ ผู้อ่านจะต้องเลือกคำตอบจากจำนวนคำตอบที่เป็นไปได้ (ที่แบบทดสอบกำหนดให้) ว่าผู้อ่านจะทำอะไร ทำอย่างไร หรือมีปฏิริยาตอบสนองอย่างไรให้แก่ละปัญหาย่อยที่ให้มา คำตอบที่เป็นตัวเลือกของแต่ละข้อจะมีคะแนนกำหนดไว้ คะแนนของทุกตัวเลือกของทุกข้ออาจจะปรากฏอยู่ในตารางคะแนน (scoring table) หรือมีคะแนนตามกติกาที่ได้ตกลงกันไว้ กติกาดังกล่าวอาจจะปรากฏอยู่ในส่วนเกริ่นนำหรือผู้อ่านทราบดีแล้วว่าจะต้องทำการทดสอบอย่างไรจากประสบการณ์เดิม เมื่อผู้อ่านทำบททดสอบครบทุกข้อ ผู้อ่านจะต้องรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมด เมื่อได้คะแนนรวมแล้วผู้อ่านจะทราบว่าตนได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มหมวดหมู่ใด และจะได้ทราบว่าปฏิริยาตอบสนองของตนถูกประเมินผลอย่างไร

๔) การจัดกลุ่มคะแนน หลังจากที่ได้คำตอบของแต่ละข้อปัญหาย่อย ในบททดสอบแล้ว ผู้อ่านจะถูกขอให้รวมคะแนนที่ได้ทั้งหมด ผลของคะแนนรวมจะนำผู้อ่านไปสู่ ๑ ใน ๓ หรือ ๗ ของกลุ่มที่แบบทดสอบจัดไว้ กลุ่มแต่ละกลุ่มที่แบบทดสอบจัดไว้ถือเป็นปฏิริยาตอบสนองหรือผลลัพธ์ของปัญหาหลัก ไม่ใช่ของ

ปัญหาข้อใดข้อหนึ่งในบทความทดสอบ ในแต่ละกลุ่มคะแนนจะมีการประเมินผลปฏิบัติการตอบสนองหรือคำตอบที่ให้กับปัญหาหลัก ถ้าปฏิบัติการตอบสนองหรือคำตอบของปัญหาหลักได้รับการประเมินในทางบวก แสดงว่าปัญหาหลักได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้ว การที่ผู้อ่านมีปฏิบัติการตอบสนองต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในทางบวกแสดงว่าผู้อ่านมีพฤติกรรมหรือนุคลิกภาพที่เหมาะสม แต่ถ้าปฏิบัติการตอบสนองต่อปัญหาหลักของผู้อ่านถูกประเมินในทางลบ แสดงว่าผู้อ่านมีพฤติกรรมหรือนุคลิกภาพที่ยังไม่เหมาะสม การประเมินผลทางลบเป็นสัญญาณแสดงว่าต้องการปฏิบัติการตอบสนองทางอื่นที่สามารถแก้ปัญหาได้ เมื่อปฏิบัติการตอบสนองของปัญหาหลักถูกประเมินผลทางลบ ปัญหาใหม่เกิดขึ้น จำเป็นต้องหาทางแก้ไขทางอื่นอีก (ฮอย 1983) ซึ่งในแบบทดสอบ ทางแก้ไขปัญหามักปรากฏในรูปคำแนะนำ

ตัวอย่าง

[ปัญหาหลัก] รักนี้...พอใจหรือยัง

[ปฏิบัติการตอบสนองของปัญหาหลัก]

(กลุ่ม ๑) ๖ คะแนน ๖ จุด สรุปแล้วคุณไม่พอใจกับรักครั้งนี้มากเลยละ...

.....

(กลุ่ม ๒) ๑๘ คะแนน ๑ จุด สมบูรณ์แบบ...

(เรอกับฉัน เม.ย. ๒๕๔๕ ฉ.๔๔๑)

จากตัวอย่าง แบบทดสอบฉบับนี้จัดกลุ่มผู้อ่านเป็น ๒ กลุ่ม (กลุ่ม ๑ - ๒) ถ้าผู้อ่านได้คะแนนรวม ๖ คะแนน ผู้อ่านจะถูกจัดอยู่ในกลุ่ม ๑ กลุ่มแรกนี้ประเมินผลปฏิบัติการตอบสนองแรกในทางลบ สังเกตจากการใช้ปฏิเสธ "ไม่" ใน "ไม่พอใจ" ในประโยคแรก ปฏิบัติการตอบสนองที่ถูกประเมินผลทางลบแสดงว่ายังไม่ใช้ปฏิบัติการตอบสนองหรือคำตอบที่สมบูรณ์ที่สุด จำเป็นจะต้องหาปฏิบัติการตอบสนองทางอื่นที่สามารถตอบสนองปัญหาหลักหรือแก้ไขปัญหาหลักได้อย่างสมบูรณ์ ในกลุ่มแรกนี้ผู้เขียนชี้แนะทางแก้ไขปัญหาหลักที่เหมาะสมให้กับผู้อ่านว่า

ฉบับปีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

คุณต้องปรับปรุงความคิดแล้วละ เพราะไม่มีใครหรอกที่จะสมบูรณ์แบบอย่างที่คุณต้องการ ยอมรับในตัวตนของเขาบ้างคุณจะได้พอใจเขา พอใจความรักได้มากกว่านี้ อย่าเอาแต่มองหาข้อบกพร่อง มองข้อดีของเขาบ้างนะ (เธอกับฉัน เม.ย. ๒๕๕๕ ฉ.๔๔๑)

แต่ถ้าผู้อ่านได้คะแนนรวม ๑๘ จะถือได้ว่าผู้อ่านมีปฏิกิริยาตอบสนองหรือคำตอบที่เหมาะสมแล้ว ผู้อ่านในกลุ่มนี้จะได้รับคำชมเชย

คุณเป็นผู้หญิงที่โชคดีที่สุดในโลก ใครเห็นใครก็รู้ว่าคุณมีความสุขกับรักครั้งนี้แค่ไหน เพราะความสุ่มน้ออกนอกหน้าเลย ไม่มีผู้หญิงคนไหนนำอีกมาให้คุณอีกแล้ว (เธอกับฉัน เม.ย. ๒๕๕๕ ฉ.๔๔๑)

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบในนิตยสารไทยมีโครงสร้างกระสวนปัญหาทางแก้ไข โครงสร้างนี้จะนำเสนอสถานการณ์ที่แสดงปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมบางอย่างของผู้อ่าน กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยว่าตนเองมีข้อบกพร่องหรือปัญหาดังกล่าวหรือไม่ ในความจริงผู้อ่านอาจไม่เคยคิดว่าพฤติกรรมของตนเป็นปัญหามาก่อนเลย และแบบทดสอบจะกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความต้องการที่จะทราบว่าตนมีปัญหานั้นหรือไม่ จึงลงมือทำแบบทดสอบต่อไป และเมื่อผู้อ่านมีปฏิกิริยาตอบสนองหรือตอบคำถามที่แบบทดสอบจัดให้แล้ว ในตอนท้ายของแบบทดสอบผู้อ่านก็จะได้ทราบว่าปฏิกิริยาตอบสนองหรือคำตอบของตนสามารถตอบสนองประเด็นปัญหาที่แบบทดสอบกำหนดได้หรือไม่ ถ้าผู้อ่านสามารถตอบสนองประเด็นปัญหาที่แบบทดสอบกำหนดให้ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้อ่านก็จะได้รับคำชมเชยจากผู้เขียน แต่ถ้าปฏิกิริยาตอบสนองของผู้อ่านไม่สามารถตอบสนองประเด็นปัญหาที่แบบทดสอบกำหนดให้ได้ ผู้เขียนจะให้คำวิจารณ์และนำเสนอปฏิกิริยาตอบสนองทางอื่นที่สามารถตอบสนองประเด็นปัญหาได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาโครงสร้างของปริศนาแบบทดสอบ พบว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ กล่าวคือ แบบทดสอบได้นำเสนอโครงสร้างที่มีลักษณะของการกำหนดประเด็นปัญหา และเมื่อผู้อ่านตอบคำถามหรือแก้ปัญหาได้ ผู้อ่านก็จะได้ รู้ รู้จัก เข้าใจ แน่ใจ หรือ มองเห็น ในปัญหานั้น ทั้งนี้ผู้อ่านจะไม่เพียงรู้หรือเข้าใจในปัญหาเท่านั้นแต่ยังจะได้ทราบคำแนะนำหรือวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นด้วย (ในที่นี้คือวิธีแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น)

๕. กลวิธีทางภาษาในการชี้นำผู้อ่านในปริศนาแบบทดสอบในนิตยสารไทย

ในตอนนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงกลวิธีทางภาษาที่ผู้เขียนใช้ในการชี้นำพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมให้กับผู้อ่าน โดยจะแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนใช้กลวิธีทางภาษาใดบ้างและแต่ละกลวิธีมีลักษณะอย่างไร

ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยจะนำถ้อยคำที่เป็นการชี้นำซึ่งปรากฏในองค์ประกอบการจัดกลุ่มคะแนนมาวิเคราะห์ โดยถ้อยคำที่มีเจตนาชี้นำหรือนำแนะจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขวัจนกรรมกรชี้นำ (The act of advice) ที่เซิร์ล (Searle 1969) เสนอไว้ ดังนี้

๑. เงื่อนไขเนื้อความ : เป็นการกระทำในอนาคตของผู้ฟัง
๒. เงื่อนไขเบื้องต้น : ๑. ผู้ฟังมีเหตุผลที่จะเชื่อได้ว่าการกระทำนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง
๒. ไม่มีอะไรแสดงอย่างชัดเจนต่อทั้งผู้พูดและผู้ฟังว่าผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นเองอยู่เป็นปกติ
๓. เงื่อนไขความจริงใจ : ผู้พูดเชื่อว่าการกระทำนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง
๔. เงื่อนไขจำเป็น : เป็นความพยายามที่จะเสนอการกระทำนั้นให้ผู้ฟังสนใจ

กลวิธีทางภาษาในการชี้้นำผู้อ่านในงานวิจัยนี้ หมายถึงวิธีการที่ผู้เขียนเลือกกรุปภาษาแบบต่างๆ มาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการชี้ นำ

จากการวิเคราะห์ถ้อยคำที่แสดงวจนกรรมชี้ นำทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีทางภาษาในการชี้ นำผู้อ่านในปริจเฉทแบบทดสอบในนิตยสารไทย สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทคือ กลวิธีการชี้ นำ และกลวิธีเสริมการชี้ นำ โดยผู้วิจัยได้พิจารณา รุปภาษาและความหมายพร้อมทั้งอาศัยแนวคิดด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ในการจำแนก กลวิธีทั้ง ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

๕.๑ กลวิธีการชี้ นำ

กลวิธีการชี้ นำ หมายถึง วิธีการเลือกกรุปภาษาแบบต่างๆ มาใช้เพื่อบอกให้ ผู้อ่านกระทำบางสิ่งบางอย่างตรงไปตรงมา กลวิธีการชี้ นำประกอบด้วยกลวิธี ๓ กลวิธี ได้แก่ การใช้รูปประโยคคำสั่ง การใช้คำแสดงเจตนาในการชี้ นำ และ การใช้คำกริยา เตือน

๕.๑.๑ การใช้รูปประโยคคำสั่ง

กลวิธีการใช้รูปประโยคคำสั่งเป็นกลวิธีทางภาษาในการชี้ นำผู้อ่านที่พบ มากที่สุดในงานวิจัยนี้ กลวิธีนี้จะใช้รูปประโยคคำสั่งซึ่งสื่อเจตนาโดยตรงให้ปฏิบัติ ตาม ประโยคคำสั่งที่ไซ้มักจะขึ้นต้นด้วยคำกริยาที่ต้องการให้ปฏิบัติตามโดยอาจจะ ละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจว่าหมายถึงผู้อ่าน

ตัวอย่าง

คุณเป็นคนใจแคบไปนิด เปิดใจให้กว้างขึ้นอีกหน่อยนะคะ แล้วคนรอบข้างจะชื่นชมคุณขึ้นอีกเยอะ (เชอกับฉันทน์ มี.ศ. ๒๕๔๕ น.๔๓๔)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนใช้รูปประโยคคำสั่ง เปิดใจให้กว้างขึ้นอีกหน่อยนะคะ เพื่อชี้ นำให้ผู้อ่านกระทำในสิ่งที่ผู้เขียนเชื่อว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน นอกจากนี้

จะสังเกตได้ว่าผู้เขียนได้เลือกใช้รูปภาษาที่แสดงการกลบเกลื่อนเพื่อลดน้ำหนักถ้อยคำหรือลดการบังคับผู้อ่าน^๖ ได้แก่ คำว่า *อีกหน่อย* เพื่อแสดงว่าผู้เขียนไม่ได้บังคับให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เลือกใช้คำช่วยเพิ่มน้ำหนักให้กับผลดีที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อ่านเมื่อผู้อ่านปฏิบัติตามที่ผู้เขียนชี้แนะ ได้แก่ คำว่า *ขึ้น อีกเยอะ* รวมด้วย

๕.๑.๒ การใช้คำแสดงเจตนาในการชี้แนะ

ผู้เขียนชี้แนะผู้อ่านโดยใช้คำแสดงเจตนาในการชี้แนะอย่างตรงไปตรงมา ได้แก่ คำว่า *แนะนำ ควร* และ *ขอให้+กริยา* เพื่อบอกให้ผู้อ่านทำสิ่งต่างๆ ที่ผู้เขียนเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

ตัวอย่าง

แหมคุณคะ อะไรจะใจแข็งปากแข็งขนาดนี้ เคยเมยกกับแฟนมากๆ ระวังเขาจะเบื่อกะคะ คุณไม่ติดแฟนอาซะเลย...ถ้าแฟนคุณเป็นคนแบบเดียวกันก็ตีไป แต่ถ้าไม่ใช่ แนะนำให้ทำความเข้าใจกันตั้งแต่แรกนะคะ จะได้ไม่มีปัญหา (แอมเบอร์เกอร์ ส.ศ. ๒๕๔๖ ฉ.๒๕)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนใช้คำกริยา *แนะนำ* เพื่อแสดงเจตนาชี้แนะให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับแฟนตั้งแต่แรกจะได้ไม่มีปัญหาในอนาคต

^๖ จากการศึกษาของนักวิจัยที่สัมพันธ์กับการดูความหน้าตามทฤษฎีของบราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson 1987) จะเห็นได้ว่า การแนะนำเป็นวัจนกรรมที่เมื่อกระทำแล้วจะไปดูความหน้าตามของผู้ฟัง เพราะการให้คำแนะนำเป็นการกระทำที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือละเว้นจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความคิดเห็นของผู้พูด ในขณะที่ผู้ฟังยอมปรารถนาความเป็นอิสระ ไม่ต้องการให้ผู้อื่นมารบกวนหรือละเมิดความเป็นส่วนตัว ดังนั้นการพูดแนะนำสู่สนทนาให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจึงเป็นวัจนกรรมที่เมื่อผู้พูดกระทำไปแล้วอาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้าได้

ฉบับปีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

คุณควรปฏิบัติต่อเพื่อน คนในครอบครัว และเพื่อนบ้านด้วยความอ่อนโยน
จริงใจ ไม่ว่าจะวันไหนๆ (พลอยแกมเพชร ก.พ. ๒๕๕๔ ฉ.๒๑๗)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนใช้คำ "ควร" เพื่อแสดงความหมายว่า เป็นการดีที่
ผู้อ่านจะปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความอ่อนโยนจริงใจทุกๆ วัน ไม่ใช่เฉพาะวันวาเลนไทน์
เท่านั้น

ขอให้แน่ใจว่าคุณไม่พลาดกำหนดส่งงาน เพราะแม้แต่ใช้เวลาทั้งคืนเขียน
โคลงกลอนจนไม่ยอมหลับยอมนอน ขอให้จำไว้ว่า ศิลปินใหญ่ๆ ก็ต้องมี
ความรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ เหมือนกับที่เขาทำงานศิลปะ

(พลอยแกมเพชร พ.ศ. ๒๕๕๕ ฉ.๒๒๔)

จะสังเกตได้ว่าการใช้ ขอให้ + กริยา ในตัวอย่างนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับ
การขอร้อง แต่จากตัวอย่างนี้ ผู้เขียนไม่ได้ใช้ ขอให้ + กริยา เพื่อ "ขอร้อง" ผู้อ่าน
แต่ใช้เพื่อ "แนะนำ" ผู้อ่าน กล่าวคือ ผู้เขียนใช้ ขอให้ + กริยา เพื่อเสนอการกระทำ
ที่ผู้เขียนเชื่อว่ามีประโยชน์ต่อผู้อ่านให้ผู้อ่านสนใจทำตาม แต่ผู้เขียนไม่ได้ใช้เพื่อ
ขอร้องให้ผู้อ่านทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เขียนเอง

๕.๑.๓ การใช้คำกริยา เตือน

ผู้เขียนใช้คำกริยา เตือน เพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านรู้ล่วงหน้าเกี่ยวกับบางสิ่ง
บางอย่างหรือทำให้ผู้อ่านรู้ตัว

^๕ นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๑๗) กล่าวถึงคำว่า "ควร" ว่าเป็นคำบอกความเห็น แสดง
ความเหมาะสม นอกจากนั้น ไพทยา มีสิทธิ์ (๒๕๔๐) กล่าวถึงความหมายของคำว่า "ควร" เมื่อ
เป็นคำช่วยหน้ากริยาว่าแสดงอรรถาภิธานะที่ประเภทบอกการชี้แนะ แสดงความหมายว่า "เป็น
การดีที่กระทำ" การใช้คำว่า "ควร" สื่อเจตนาชี้แนะเช่นเดียวกับคำกริยา "แนะนำ"

ตัวอย่าง

ผู้ชายคนนี้ชอบคุณและอยากให้คุณชอบเขาด้วย แต่ต้องขอเดือน
ล่วงหน้าไว้หน่อยว่า...คุณอาจกำลังมองเฉพาะด้านดีของเขาอย่างเดียว
เพราะฉะนั้น อย่าลืมพยายามค้นหาอีกด้านที่เขาเก็บซ่อนเอาไว้ หรืออีก
ด้านที่คุณยังไม่เปิดตามองไม่เห็น (เรื่องผู้หญิง ธ.ค. ๒๕๕๔ ฉ.๕๕)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนวิจารณ์ว่าผู้ชายประเภทที่กล่าวถึงนี้ต้องการให้ผู้อ่าน
ชอบ ดังนั้นจึงอาจพยายามนำเสนอแต่เพียงด้านดีให้ผู้อ่านเห็น ทั้งๆ ที่แท้จริงแล้ว
เขาอาจจะมีข้อเสียอีกมากมาย ผู้เขียนจึงใช้คำกริยา เดือน เพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านรู้ว่า
ผู้อ่าน อาจกำลังมองเฉพาะด้านดีของเขาอย่างเดียว และผู้เขียนยังชี้แนะโดยใช้
รูปประโยคคำสั่ง อย่าลืม... เพื่อให้ผู้อ่านไม่ลืมที่จะค้นหาอีกด้านของผู้ชายประเภทนี้
ที่ผู้อ่านยังไม่เห็น

๕.๒ กลวิธีเสริมการชี้แนะ

กลวิธีเสริมการชี้แนะ หมายถึง วิธีการเลือกใช้รูปภาษาในลักษณะต่างๆ เพื่อ
เสริมหรือช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการชี้แนะผู้อ่าน ประกอบด้วยกลวิธี ๒ กลุ่ม
ได้แก่ กลวิธีโน้มน้าวใจ และกลวิธีความสุภาพ

๕.๒.๑ กลวิธีโน้มน้าวใจ

อริสโตเติล (อ้างถึงใน ลาร์สัน Larson 1986: 28) กล่าวว่า การโน้มน้าวใจ
เป็นสิ่งที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์โดยอาศัยความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร (Ethos)
การจูงใจทางอารมณ์ (Pathos) และการจูงใจด้วยเหตุผล (Logos)

ในงานวิจัยนี้ กลวิธีโน้มน้าวใจ หมายถึง วิธีการที่ผู้เขียนเลือกใช้รูปภาษา
แบบต่างๆ เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านให้ทำตามคำชี้แนะของผู้เขียน ซึ่งมีกลวิธีย่อย ๖
กลวิธี ดังต่อไปนี้

ก. การให้เหตุผล

ตามแนวคิดของอริสโตเติล กลวิธีการให้เหตุผลจัดเป็นกลวิธีโน้มน้าวใจ กลวิธีหนึ่ง ผู้เขียนใช้กลวิธีดังกล่าวเพื่อให้มีเหตุผลประกอบการชี้แนะซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้คำชี้แนะนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น และเป็นที่เข้าใจอย่าง มีเหตุผล

ตัวอย่าง

...และอย่าใช้ความดีของเธอเป็นข้ออ้างในการเหยียบย่ำเธอเด็ดขาด!
เพราะนอกจากจะเป็นบาปที่รังแกคนดี ๆ แล้ว สักวันคุณก็จะร้องเสียดาย
หากสูญเสียเพื่อนที่ดีขนาดนี้ไปจากชีวิต!

(เรื่องผู้หญิง ด.ค. ๒๕๔๔ ฉ.๔๑)

จากตัวอย่าง ปรากฏคำว่า เพราะ เพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล โดย ผู้เขียนได้ใช้เหตุผลที่อ้างถึงหลักคำสอนทางพุทธศาสนาที่ว่า การทำร้ายคนอื่นถือเป็น บาปอย่างยิ่ง เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านไม่ให้ทำร้ายเพื่อนที่ดีของตัวเอง

ข. การนำเสนอผลทางบวกหรือทางลบ

กลวิธีนี้เป็นลักษณะของการโน้มน้าวใจโดยใช้แรงจูงใจ กล่าวคือ เป็นการ นำเสนอผลทางบวกเพื่อจูงใจให้ผู้อ่านกระทำการใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นการนำเสนอผล ทางลบให้กับประเด็นหรือเนื้อหาที่ต้องการจูงใจให้ผู้อ่านละเว้นหรือหลีกเลี่ยงการกระทำ นั้น

ตัวอย่าง

ก่อนที่จะคุณจะไปเปิดออกมา คราวหน้าลองหันไปพูดกับเพื่อนและคนใน
ครอบครัวของคุณดูบ้างเมื่อคุณรู้สึกโกรธหรือไม่พอใจในคราวหน้า แล้วคุณ
จะรู้สึกดีขึ้นอย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อน (พลอยแกมเพชร พ.ศ. ๒๕๔๔ ฉ.๒๒๓)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนนำเสนอผลดีหรือผลทางบวกที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้อ่านปฏิบัติตามคำชี้แนะของผู้เขียนแล้ว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจที่จะกระทำตามที่ผู้เขียนชี้แนะ

คุณเป็นแก้วตาดวงใจของพ่อแม่ตั้งแต่เด็ก เพราะไม่เคยขัดใจพวกท่าน แต่ทุกวันนี้คุณโตแล้ว คุณควรฝึกฝนตัวเองให้มีความเป็นผู้ใหญ่มากพอ ไม่อย่างนั้นคุณจะกลายเป็นคนตาขาวไม่กล้าตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างนี้ไปตลอดชีวิต (เรื่องผู้หญิง ต.ค. ๒๕๔๕ ฉ.๖๕)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนบอกโทษหรือผลทางลบที่จะเกิดขึ้นตามมาเมื่อผู้อ่านไม่ปฏิบัติตามที่ผู้เขียนชี้แนะ

ค. การใช้คำถามเพื่อวาทศิลป์ (rhetorical question)

กลวิธีการใช้คำถามเพื่อวาทศิลป์นี้จัดเป็นกลวิธีโน้มน้าวใจกลวิธีหนึ่ง (อริสโตเติล อ้างถึงใน จอร์แดน Jordan 1971) กล่าวคือ ใช้เพื่อให้ผู้อ่านหยุดคิด พิจารณาคำตอบด้วยตัวเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งอาจจะเป็นผลนำไปสู่การทำตามคำแนะนำของผู้เขียน

ตัวอย่าง

แน่ใจหรือว่าคุณรู้จักเขาดีอย่างที่คุณคิด? เพราะสีฟ้าแสดงว่ามีความลับปกปิด ดังนั้น...ต้องฟังสิ่งที่เขาพูดอย่างระมัดระวังให้มากเชียว! (เรื่องผู้หญิง ต.ค. ๒๕๔๔ ฉ.๔๕)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนไม่ได้ใช้ประโยคคำถาม แน่ใจหรือว่าคุณรู้จักเขาดีอย่างที่คุณคิด เพื่อถามความแน่ใจของผู้อ่าน แต่ที่จริงแล้วผู้เขียนต้องการโน้มน้าวให้ผู้อ่านอุกคิตว่าผู้อ่านยังไม่รู้จักผู้ชายคนนี้ดีพอ การใช้คำแสดงการถาม

ฉบับปีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

หรือ ใช้เพื่อแสดงความประหลาดใจมักจะแฝงนัยว่าผู้ถามแปลกใจไม่เชื่อในสิ่งที่ตน
รู้มาจึงต้องถาม (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๒๗) เมื่อผู้ถูกถามรู้สึกว่าคุณถามมีความ
ประหลาดใจในเรื่องดังกล่าวก็อาจจะเป็นผลให้ผู้ถูกถามถูกคิดถึงเรื่องดังกล่าวได้

ง. การยกตัวอย่าง

การยกตัวอย่างถือเป็นการโน้มน้าวใจโดยใช้หลักฐานมาอ้างอิง (อริสโตเติล
อ้างถึงใน ลาร์สัน 1986) ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและเห็นจริงตามตัวอย่าง
ที่นำมาใช้

ตัวอย่าง

ความภูมิใจคือสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับเขา เขาประเภทชอบตามความฝัน
สร้างความภูมิใจ อย่างทำให้เขารู้สึกหมดความภูมิใจเด็ดขาด เพราะเขาจะ
เสียความรู้สึกสุดๆ ยกตัวอย่างให้เห็นง่ายๆ ก็พวกนักกีฬาที่นั่นแหละ ฝันถึง
ชัยชนะ! ช้อมหนัก! ลืมเลยเรื่องความรัก!

(เรอกับฉัน พ.ย. ๒๕๕๕ ฉ.๕๕๔)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนชี้แนะผู้อ่านไม่ให้ทำให้คนรักหมดความภาคภูมิใจ
โดยแสดงตัวอย่างที่เห็นเป็นรูปธรรมเปรียบเทียบกับนักกีฬาที่มุ่งมั่นในการฝึกซ้อม
จนลืมเรื่องอื่นๆ การแสดงตัวอย่างจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนชี้แนะได้ชัดเจน
ยิ่งขึ้น และอาจคล้อยตามผู้เขียนได้มากขึ้น

จ. การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (Panpothong 1995: 19) ให้ความหมายของ
การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน (Verbal Irony) ไว้ว่า หมายถึง การพูดอย่างหนึ่งแต่
หมายความตรงกันข้าม การพูดสิ่งที่ตนเชื่อว่าจะไม่จริง หรือวัจนกรรมที่มีการละเมิด
กฎความจริงใจ

ตัวอย่าง

ใครมาถากถางคุณว่าเป็นคนเอาดีให้เอาผลแบบทดสอบนี้ฟาดหน้ากลับไป
ด้วยสิลาสูดอินทรีนดีได้เลย (แฮมเบอร์เกอร์ มี.ย. ๒๕๕๖ จ.๒๐)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนใช้ถ้อยคำที่ละเมียดถนอมความจริงใจของวัจนกรรมการ
ชี้ให้เห็นว่า ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำสิ่งนั้นเพราะผู้พูดเชื่อว่าการกระทำนั้น ๆ จะก่อ
ประโยชน์แก่ผู้ฟัง เพราะแท้จริงแล้วผู้เขียนไม่ได้เชื่อในสิ่งที่ชี้นำจริงจัง และผู้อ่านก็
ทราบดีว่าผู้เขียนไม่ได้หมายความว่าตามที่ถูกพูด เพราะการเอาแบบทดสอบไปฟาดหน้า
ใคร ไม่ถือเป็นการกระทำที่มีประโยชน์ต่อตัวเอง กลับจะส่งผลร้ายมากกว่า
เพราะฉะนั้นผู้เขียนเพียงต้องการสร้างความขบขันและเพื่อขำให้ผู้อ่านเกิดความ
มั่นใจว่าผู้อ่านเป็นคนทันสมัยจริงๆ เท่านั้น

จ. การใช้อุปมาอุปไมย

อุปมาอุปไมย (Metaphor) หมายถึง ถ้อยคำแสดงการเปรียบเทียบของสองสิ่ง
สิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบอีกสิ่งหนึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบ (ฉวีพร พานโพธิ์ทอง, ๒๕๕๒)

ตัวอย่าง

หวังอะไรก็อย่าให้เกินเอื้อม เพราะตกจากที่สูงมันเจ็บนะจะบอกให้
(เรอกับฉันทน์ ธ.ค. ๒๕๕๕ จ.๕๕๖)

จากตัวอย่าง เกินเอื้อม ผู้เขียนต้องการให้เห็นภาพของการกระทำที่เกิน
ความสามารถหรือฝืนสูงจนเกินไป การกระทำเช่นนี้จะทำให้ ตกจากที่สูง หมายถึง
เกิดความผิดพลาด ล้มเหลว ซึ่งมีผลทำให้ เจ็บ คือทำให้ผิดหวัง เจ็บปวด ผู้เขียน
เปรียบเทียบความผิดพลาด ล้มเหลว ที่เกิดจากการกระทำที่เกินความสามารถว่า
เหมือนกับการตกจากที่สูงซึ่งจะต้องเจ็บเป็นธรรมดา ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดความ
ผิดพลาดจนบาดเจ็บ ผู้เขียนจึงโน้มน้าวผู้อ่านว่าการกระทำใดๆ ไม่ควรให้เกิน
ความสามารถของตน

จะสังเกตเห็นว่า *เกินเอื้อม* และ *ตกจากที่สูงมันเจ็บ* มีลักษณะเป็นอุปสรรคณ์สำเร็จรูป กล่าวคือ เป็นอุปสรรคณ์ที่ใช้กันมากจนเกือบจะกลายเป็นสำนวน การที่ผู้เขียนเลือกใช้อุปสรรคณ์ดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที ดังนั้นจึงสามารถกระตุ้นการใช้เหตุผลและอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านได้ดี

๕.๖.๒ กลวิธีความสุภาพ

การที่ผู้เขียนชี้แนะให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นการคุกคามความเป็นส่วนตัวของผู้อ่านได้ (บราวน์และเลวินสัน 1978, 1987) ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเสริมการชี้แนะโดยใช้กลวิธีความสุภาพเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีและลดการคุกคามความเป็นส่วนตัวของผู้อ่าน

กลวิธีความสุภาพ ในงานวิจัยนี้จะนิยามตามบราวน์และเลวินสัน (1978, 1987) ซึ่งหมายถึง วิธีการที่ผู้เขียนเลือกรูปภาษาแบบต่างๆ มาใช้เพื่อรักษาหน้าด้านบวกและด้านลบของผู้อ่าน ผู้วิจัยพบกลวิธีย่อย ๔ กลวิธี ดังต่อไปนี้

ก. การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายด้านบวก

กลวิธีการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายด้านบวกถือเป็นกลวิธีความสุภาพด้านบวกหรือ positive politeness กลวิธีหนึ่ง เนื่องจากแสดงถึงการรักษาหน้าด้านบวกของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเขียนยอมรับว่าผู้อ่านมีบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้ว เพียงแต่อาจจะมึบบางสิ่งบางอย่างหรือบางแง่มุมที่ทำให้พฤติกรรมดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งถ้าผู้อ่านปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์นี้ได้ ผู้อ่านก็จะถือว่าเป็นคนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

คุณมักจะเป็นที่รักของเพื่อนๆ เพราะความมีน้ำใจเสียสละ คิดถึงคนอื่นก่อนเสมอ การทำแบบนี้เป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ควรอยู่ในขอบเขตที่จำกัด เพราะการมัวแต่เป็นผู้เสียสละเกินขอบเขตเพื่อใครหลายๆ อาจทำให้คุณต้องสูญเสีย

สิ่งที่ดี ๆ ในชีวิตไปได้เหมือนกันนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางครั้งก็ควรเปิดโอกาสให้ตัวเองบ้างเหมือนกัน (ไอซ์ : quiz มี.ค. ๒๕๔๕ ฉ.๓๑)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเริ่มจากการชมเชยว่าการที่ผู้อ่านเป็นคนที่เสียสละคิดถึงคนอื่นก่อนเสมอ เป็น สิ่งที่ดี แล้วตามด้วยคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง แต่ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวยังไม่ถือเป็นพฤติกรรมที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะถ้า ผู้อ่านเสียสละเกินขอบเขตอาจทำให้ผู้อ่านสูญเสียสิ่งดี ๆ ในชีวิตได้ ดังนั้น ผู้เขียน จึงชี้แนะให้ผู้อ่านเสียสละให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและควรเปิดโอกาสให้กับตัวเอง ด้วย

ข. การทำให้มั่นใจ

การทำให้มั่นใจถือเป็นการแสดงความสุภาพด้านบวก (บราวน์และเลวินสัน 1978, 1987) อีกวิธีหนึ่งเนื่องจากเป็นการแสดงให้ผู้อ่านเห็นว่าผู้อ่านมีความสามารถที่จะทำสิ่งที่ผู้เขียนชี้แนะได้

ตัวอย่าง

รักของคุณถ้าปรับปรุงอีกนิดก็จะใช้ได้เลยละ คุณยอมรับข้อเสียของเขาได้พอสมควร แต่ว่างานนี้ต้องปรับใจอีกหน่อย มองข้อบกพร่องให้เป็นเรื่องธรรมดาซะ ถ้าคุณคิดได้อย่างนี้ละก็รักจะแฮปปี้ขึ้นอีกเยอะ เชอสิ..อย่างคุณทำได้ด้วยละ (เธอกับฉัน เม.ย. ๒๕๔๕ ฉ.๔๔๑)

ค. การทำให้ผู้ฟังรู้สึกดี

เลคอฟฟ์ (Lakoff 1973) กล่าวว่า การทำให้ผู้ฟังรู้สึกดีเป็นกฎข้อหนึ่งของกลวิธีความสุภาพ การแสดงวัจนกรรมเสริมการชี้แนะกลวิธีนี้ ผู้เขียนจะมุ่งให้ความสำคัญแก่ผู้อ่าน โดยพยายามแสดงให้ผู้อ่านเห็นว่าผู้อ่านไม่จำเป็นต้องวิตกกังวลกับการกระทำในอดีตที่ผ่านมา ผู้เขียนจะให้กำลังใจผู้อ่านทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเขียนมีความจริงใจที่จะให้ผู้อ่านกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อตัวผู้อ่าน

ตัวอย่าง

ไม่ต้องตกใจนะคะ ไม่ใช่ว่าคุณจะไม่มีเสน่ห์เอาซะเลย เพียงแต่คุณมักจะไม่นำมันออกมาใช้เท่านั้นเอง (แอมเบอร์เกอร์ ส.ค. ๒๕๕๖ น.๒๔)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนใช้ถ้อยคำปลอบผู้อ่านไม่ให้กังวลว่าตัวเองไม่มีเสน่ห์ดึงดูดใจชายเพราะแท้จริงแล้วผู้อ่านมีเสน่ห์ แต่มักจะไม่นำออกมาใช้ กลวิธีการทำให้ผู้อ่านรู้สึกดีโดยการปลอบไม่ให้กังวลในตัวอย่างนี้จะทำให้ผู้อ่านสามารถตีความได้ว่าผู้เขียนกำลังชี้แนะให้ผู้อ่านใช้เสน่ห์ที่ตนมีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง

ง. การให้ทางเลือก

การให้ทางเลือกแก่ผู้อ่านถือเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งของความสุภาพ (เลคอฟฟ์ 1973) เพราะสามารถทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าผู้เขียนไม่ได้บังคับผู้อ่าน แต่ผู้เขียนได้กล่าวเปิดช่องทางเลือกให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านสามารถเลือกได้ว่าจะทำตามหรือไม่ทำตามก็ได้

ตัวอย่าง

ถ้าความสัมพันธ์ของคุณไม่มีทำที่อะไรที่จะแสดงให้เห็นว่าก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงล่ะก็ คุณควรที่จะลองหยุดพักจิตใจของคุณเอาไว้บ้างดีกว่ามั๊ย ...
(ไอซ์ : quiz ธ.ค. ๒๕๔๔ น.๒๘)

จากตัวอย่าง ผู้วิจัยพบว่าการที่ผู้เขียนเลือกใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงทางเลือกแก่ผู้อ่าน แสดงว่าผู้เขียนคำนึงถึงความสุภาพเพราะอันที่จริงแล้วผู้เขียนสามารถชี้แนะด้วยคำพูดอื่นได้ เช่น ควรหยุดพักจิตใจ ได้ อย่างไรก็ตาม การพูดเช่นนี้แม้จะเป็นคำพูดที่ใช้ชี้แนะได้แต่ก็เป็นคำพูดที่ไม่เปิดทางเลือกให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็น เท่ากับผู้เขียนได้ตัดสินใจแทนผู้อ่านไปแล้วว่าผู้อ่านควรจะทำเช่นนั้น แต่การใช้ประโยคที่มีลักษณะของเงื่อนไขจะช่วยเปิดทางให้ผู้อ่านตอบรับหรือปฏิเสธที่จะทำตามได้มากขึ้น

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

กล่าวโดยสรุป กลวิธีทางภาษาในการชี้นำผู้อ่านในปริจเฉทแบบทดสอบใน
นิตยสารไทยมีดังที่ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง ๑ สรุปกลวิธีทางภาษาในการชี้นำผู้อ่านในปริจเฉทแบบทดสอบในนิตยสารไทย

กลวิธีทางภาษา		จำนวน ครั้ง	ร้อยละ	รวม
กลวิธี การชี้นำ	๑. การใช้รูปประโยคคำสั่ง	๑๗๒	๓๙.๗๒	๔๘.๙๖
	๒. การใช้คำแสดงเจตนา ในการชี้นำ	๓๐	๖.๙๓	
	๓. การใช้คำกริยา เตือน	๑๐	๒.๓๑	
กลวิธี เสริม การชี้นำ	๑. กลวิธีโน้มน้าวใจ	๑๔๘	๓๔.๑๘	๕๑.๐๔
	๑.๑ การให้เหตุผล	๖๓	๑๔.๕๕	
	๑.๒ การนำเสนอผลทางบวก หรือทางลบ	๖๐	๑๓.๘๖	
	๑.๓ การใช้คำถามเพื่อ วาทศิลป์	๑๖	๓.๗๐	
	๑.๔ การยกตัวอย่าง	๔	๐.๙๒	
	๑.๕ การใช้ถ้อยคำนัยผูกพัน	๓	๐.๖๙	
	๑.๖ การใช้อุปสรรคณ์	๒	๐.๔๖	
	๒. กลวิธีความสุภาพ	๗๓	๑๖.๘๖	
	๒.๑ การให้ทางเลือก	๓๒	๗.๓๙	
	๒.๒ การใช้ถ้อยคำที่มีความ หมายตื้นเขิน	๒๐	๔.๖๒	
	๒.๓ การทำให้มั่นใจ	๑๒	๒.๗๗	
	๒.๔ การทำให้มีพลัง	๙	๒.๐๘	
รวม		๔๓๓	๑๐๐	๑๐๐

จะเห็นว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีทางภาษาในการชี้หน้าที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ กล่าวคือ แบบทดสอบมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรู้หรือเข้าใจประเด็นที่แบบทดสอบนำเสนอ พร้อมทั้งนำเสนอคำแนะนำหรือวิธีแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมให้แก่ผู้อ่านด้วย ดังนั้น กลวิธีทางภาษาที่พบใช้มากที่สุดจึงเป็นกลวิธีการใช้รูปประโยคคำสั่ง เนื่องจากเป็นกลวิธีที่สื่อเจตนาโดยตรงให้ปฏิบัติตาม นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีเสริมการชี้แนะเพื่อช่วยให้การชี้แนะผู้อ่านบรรลุผลมากขึ้น โดยมีกลวิธีเสริมการชี้แนะ คือ กลวิธีโน้มน้าวใจและกลวิธีความสุภาพ ผู้เขียนเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจเนื่องจากผู้เขียนมีเจตนาชัดเจนที่จะชักจูงให้ผู้อ่านเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทศนคติ รวมทั้งพฤติกรรม จึงอาศัยกลวิธีนี้เพื่อทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการชี้แนะ กลวิธีการโน้มน้าวใจกลวิธีย่อยที่พบมากที่สุดในงานวิจัยนี้คือการให้เหตุผลและการนำเสนอผลทางบวกและผลทางลบ เนื่องจากเป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อให้มีหลักฐานประกอบการชี้แนะซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้คำแนะนำนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น และเป็นที่เข้าใจอย่างมีเหตุมีผลการเสริมการชี้แนะโดยการให้เหตุผลจะมีน้ำหนักโน้มน้าวให้ผู้อ่านไตร่ตรองตามและเห็นจริงได้ด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการยอมรับคำแนะนำจากผู้เขียนได้มากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังเลือกใช้กลวิธีความสุภาพเป็นกลวิธีเสริมการชี้แนะด้วย เนื่องจากการที่ผู้เขียนชี้แนะให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นการคุกคามความเป็นส่วนตัวผู้อ่าน (บราวน์และเลวินสัน 1978, 1987) ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเสริมการชี้แนะโดยใช้กลวิธีความสุภาพเพื่อรักษาหน้าทั้งด้านบวกและด้านลบของผู้อ่าน กลวิธีความสุภาพที่พบมากที่สุดคือการให้ทางเลือก เนื่องจากเป็นกลวิธีที่แสดงว่าผู้เขียนไม่มีเจตนาบังคับผู้อ่าน กล่าวคือ เป็นการให้ทางเลือกแก่ผู้อ่านที่จะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำได้ ทำให้ผู้อ่านมีอิสระในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังใช้กลวิธีความสุภาพที่เพิ่มหน้าด้านบวกของผู้อ่านอีกด้วย กล่าวคือ กลวิธีการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายด้านบวก การทำให้มั่นใจและการทำให้รู้สึกดี ซึ่งจะช่วยให้การชี้แนะบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

อนึ่ง จากการวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษาในการชี้นำผู้อ่าน ผู้วิจัยพบว่า การที่ผู้เขียนแบบทดสอบจะบอกหรือตัดสินได้ว่าพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ผู้เขียนจะต้องมีมาตรฐานหรือเกณฑ์ หรือความคิดความเชื่อที่ใช้ในการตัดสินอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีอุดมการณ์อะไรอยู่เบื้องหลังแบบทดสอบบ้าง

จากการวิเคราะห์อุดมการณ์ ผู้วิจัยพบว่าแบบทดสอบได้นำเสนออุดมการณ์ หรือชุดความคิด ๓ เรื่อง ดังต่อไปนี้

๑) คุณสมบัติของผู้หญิงที่ผู้ชายปรารถนา

แบบทดสอบได้นำเสนอคุณสมบัติของผู้หญิงที่ผู้ชายปรารถนาว่าจะต้องเป็นคนที่ มีเสน่ห์ โดยเน้นว่าจะต้องมีเสน่ห์แบบมั่นใจในตัวเองและกล้าแสดงออก

ตัวอย่าง

เสน่ห์ของคุณมีน้อยเกินไปเพราะไม่มีความมั่นใจในตัวเองนะสิ เวลาคบใคร คุณก็คอยแต่จะคิดว่าคุณไม่ดีพอสำหรับเขาหรือเปล่า? ทำทางที่ไม่มีความมั่นใจในตัวเองอย่างนี้ ทำให้เสน่ห์ของคุณลดฮวบลงไปเลย ถ้าอยากจะทำเสน่ห์ล่ะก็ คุณต้องลุกขึ้นมาสร้างความมั่นใจ มีความมั่นใจเมื่อไหร่ เสน่ห์ของคุณจะตะตาต้องใจหนุ่มๆ แน่ (เรอกับฉัน มี.ก. ๒๕๕๕ ฉ.๔๓๙)

คุณเป็นสาวน้อยน่ารัก แต่เรื่องของการปรุงเสน่ห์ที่มีอยู่แล้วให้ดูดียิ่งขึ้นไปอีกเนี่ย ต้องปรับปรุงอีกนิดนึง ขอให้กล้าตั้งสิ่งดีๆ ที่คุณมีออกมาโชว์ให้คนอื่นเห็น ใช่ว่าจะให้โชว์แต่สระชะเมื่อไหร่ ในที่นี้หมายถึงการกล้า

“อุดมการณ์ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความคิดความเชื่ออย่างเป็นระบบที่อยู่เบื้องหลังการใช้ภาษา เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมและการกระทำของมนุษย์รวมทั้งพฤติกรรมในการใช้ภาษา (กฤษดาวรรณ หงส์ลัดดาภิรมย์ ๒๕๕๓)

แสดงออกต่างหาก รวมถึงการปรุงแต่งกิริยาให้รวมทั้งกายและใจ แต่
ก็ตีถมแล้ว (เดอะบอย เม.ย. ๒๕๔๔ ฉ.๑๙๒)

นอกจากความมีเสน่ห์ในลักษณะดังกล่าวแล้ว แบบทดสอบยังได้นำเสนออีกว่าผู้หญิงที่มีเสน่ห์จะต้องสวยตั้งแต่หัวจรดเท้า สวยไม่มีที่ติ ต้องเซ็กซี่ น่ารัก จริงใจ เปิดเผย ร่าเริงสดใส เอาอกเอาใจ ออดอ้อน ยิ้มแย้ม ช่างพูดช่างคุย อีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้หญิงยังจะต้องยอมหรือยอมรับในตัวตนหรือข้อบกพร่องของผู้ชาย ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เขาชอบที่จะเป็นฝ่ายถูกเอาใจมากกว่าฝ่ายเอาใจ ถ้าจะรอให้เขาเอาใจคุณล่ะก็รอไปเถอะ แต่ถ้าเปลี่ยนเป็นว่าคุณเอาอกเอาใจเขาล่ะก็ เขาจะปลื้มคุณน่าดู ว่าแต่ว่าคุณจะยอมเป็นฝ่ายเอาใจเขาหรือเปล่าล่ะ (เรอกับฉัน ต.ค. ๒๕๔๕ ฉ.๔๕๒)

เขาเป็นคนร่าเริง ไม่ค่อยคิดมาก เวลาคุยกับเขารับรองว่าสนุกแต่คุณก็ต้องยอมรับข้อเสียของเขาด้วยนะ เพราะคนที่รักสนุกอย่างนี้ ไม่ค่อยจะจริงจังกับชีวิตเท่าไร ได้อย่างเสียอย่าง คุณ o.k. หรือเปล่า (เรอกับฉัน ต.ค. ๒๕๔๕ ฉ.๔๕๒)

จะเห็นได้ว่าอุดมการณ์ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้หญิงที่ผู้ชายปรารถนาเป็นอุดมการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการตอกย้ำความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องเพศ กล่าวคือผู้หญิงถูกบอกให้ปรับแก้สิ่งที่ผู้ชายเห็นว่าเป็นข้อบกพร่อง แต่กลับถูกบอกให้ยอมรับสิ่งที่เป็นข้อบกพร่องของผู้ชาย นำสังเกตว่าไม่มีแบบทดสอบใดที่บอกให้ผู้ชายยอมรับข้อบกพร่องบางอย่างของผู้หญิง ทั้งนี้เป็นเพราะเป้าหมายของแบบทดสอบในนิตยสารไทยที่ศึกษาคั้งนี้คือผู้หญิง

๒) ความสมดุลระหว่างการเป็นผู้ให้และผู้รับ

จากคำกล่าวของ แฮร์รี สแต็ก ซัลลิแวน (Harry Stack Sullivan อ้างถึงใน กนิษฐา พึ่งวร ๒๕๔๓: ๒๔) ที่ว่ามนุษย์อยู่ได้อิทธิพลของความสัมพันธ์กับผู้อื่น ตั้งแต่แรกเกิดจนวาระสุดท้ายของชีวิต ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในแบบทดสอบ กล่าวคือแบบทดสอบจะนำเสนอวิธีการรักษาความสัมพันธ์ของตนกับผู้อื่นให้มั่นคงราบรื่น อุดมการณ์ในเรื่องนี้ที่ปรากฏอย่างชัดเจนคืออุดมการณ์ว่าด้วยความสมดุลระหว่างการเป็นผู้ให้และผู้รับ แบบทดสอบได้นำเสนอว่าการที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะสามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นได้เพียงไรนั้นต้องอาศัยความสมดุลซึ่งหมายถึงความไม่มากไปหรือน้อยเกินไป ในที่นี้คือ ต้องไม่เป็นผู้ให้มากเกินไป หรือเป็นผู้รับอย่างเดียว

ตัวอย่าง

ถึงเวลายอมรับเสียว่าคุณไม่อาจจะเป็นจุดสนใจของใครต่อใครได้ตลอดเวลา ดังนั้น พยายามทำให้ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ สมดุลได้แล้ว ลองเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับมาเล่นบทผู้ให้บ้าง (พลอยแกมเพชร ก.ย. ๒๕๔๕ ฉ.๒๕๕)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าถ้าผู้อ่านสามารถรักษาความสมดุลระหว่างการเป็นผู้ให้และผู้รับได้ มิตรภาพระหว่างผู้อ่านกับเพื่อนก็จะมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

๓) ความเป็นคนโดยสมบูรณ์

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการชี้แนะผู้อ่านแสดงให้อย่างชัดเจนว่าแบบทดสอบในนิตยสารไทยไม่ได้เป็นเพียงการนำเสนอให้ผู้อ่านตรวจสอบบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของตนเท่านั้น แต่แบบทดสอบยังชี้แนะบุคลิกภาพที่เหมาะสมให้แก่ผู้อ่านอีกด้วย เพื่อให้ผู้อ่านไปสู่ภาวะความเป็นคนโดยสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับที่คาร์ล กุสตาฟ ยุง (Carl Gustav Jung อ้างถึงใน กนิษฐา พึ่งวร

ฉบับปีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔

๒๕๕๓: ๒๓) นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ชาวยุโรปได้ให้ความเห็นว่า มนุษย์ทุกคนกำลังเดินทางอยู่ในกระแสวิวัฒนาการเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้สูงส่งเหมาะสม และมันคงยิ่งขึ้น โดยลักษณะเช่นนี้หาใช้ลักษณะของบุคคลเท่านั้นไม่แต่เป็นลักษณะร่วมของมนุษยชาติซึ่งแสดงออกในวิวัฒนาการของอารยธรรม แต่ละบุคคลมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพของตนไปสู่ภาวะความเป็นคนโดยสมบูรณ์

ผู้วิจัยพบว่า ในแบบทดสอบผู้ที่ต้องการไปสู่ภาวะความเป็นคนโดยสมบูรณ์จะต้องมีสติ เปิดตาเปิดใจให้กว้าง รู้จักปล่อยวาง และมีความเป็นตัวของตัวเอง

ตัวอย่าง

ถ้าคุณตั้งสติให้ดีกว่านี้คุณก็จะแก้สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี และผลลัพธ์ที่ออกมาจะไม่ทำให้ใครต้องมานั่งเสียใจในภายหลัง (แฮมเบอร์เกอร์ ต.ค. ๒๕๕๖ ฉ.๒๙)

อย่าหลับหูหลับตาและจงเปิดใจให้กว้าง เพื่อว่าคุณจะได้มองทุกอย่างได้ถูกต้องและเที่ยงธรรมด้วยตัวและด้วยใจ... คุณเองจะได้ไม่เจ็บซ้ำเกินไปกับการเปิดประตูรับแต่ความรู้สึกไม่ดี (พลอยแกมเพชร พ.ย. ๒๕๕๕ ฉ. ๒๕๙)

คุณควรรู้จักปล่อยวางและเติมที่กับชีวิตแบบไม่ยึดติดกับอะไรบ้าง (แฮมเบอร์เกอร์ ก.ค. ๒๕๕๖ ฉ.๒๓)

เพราะฉะนั้นคุณจะเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง ถ้ากล้าทำตามหัวใจเรียกร้อง! เพราะแค่คุณกล้าลุกขึ้นมาเป็นผู้นำในการจัดปาร์ตี้, กล้าแต่งตัวแบบที่พอใจหรือแม้แต่จัดตารางเวลาในชีวิตแบบที่ต้องการ รับรองว่าจะ เป็นจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีวันทำให้คุณนึกเสียใจภายหลังแน่!
(เรื่องผู้หญิง ม.ค. ๒๕๕๕ ฉ.๔๗)

๖. บทสรุปและอภิปรายผล

๖.๑ บทสรุป

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบไม่ได้เป็นเพียงชุดคำถามคำตอบ ทั่วๆ ไปหรือเป็นเกมที่สนุกสนานเท่านั้น แต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรู้หรือเข้าใจใน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง พร้อมทั้งนำเสนอคำชี้แนะหรือวิธีแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพหรือ พฤติกรรมที่เหมาะสมให้แก่ผู้อ่านอีกด้วย

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของแบบทดสอบ พบว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของแบบทดสอบ กล่าวคือ แบบทดสอบมีโครงสร้างกระสวนปัญหา-ทางแก้ไข เมื่อผู้อ่านตอบคำถามหรือแก้ปัญหาได้ ผู้อ่านก็จะได้รับรู้หรือเข้าใจในปัญหานั้น และยังสามารถทราบคำแนะนำหรือวิธีการแก้ไขปัญหานั้นด้วย

ในส่วนกลวิธีทางภาษาในการชี้แนะผู้อ่านนั้น พบว่าผู้เขียนใช้กลวิธีทาง ภาษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีชี้แนะซึ่งสื่อเจตนาชี้แนะโดยตรงไปตรงมา ได้แก่ การใช้รูปประโยคคำสั่ง การใช้คำแสดงเจตนาในการชี้แนะ การใช้คำกริยา เตือน ส่วนกลวิธีเสริมการชี้แนะก็เช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้ว่าผู้เขียนนำกลวิธีอื่นๆ มาใช้ เพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีการโน้มน้าวใจซึ่งจะช่วย โน้มน้าวหรือจูงใจให้ผู้อ่านเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทศนคติ หรือพฤติกรรมไปในทาง ที่แบบทดสอบต้องการ หรือกลวิธีความสุภาพซึ่งจะช่วยรักษาหน้าผู้อ่านไม่ให้ผู้อ่าน รู้สึกว่าตนกำลังถูกบังคับ หรือก้าวร้าวความเป็นอิสระ หรือรู้สึกว่าไม่เป็นที่ยอมรับ ของกลุ่ม เมื่อผู้อ่านรู้สึกว่าได้รับการยอมรับหรือรู้สึกดีก็จะส่งผลให้ผู้อ่านปฏิบัติ ตามที่ผู้เขียนชี้แนะมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์อุดมการณ์ในแบบทดสอบยังชี้ให้เห็นอย่าง ชัดเจนว่าแบบทดสอบไม่ได้เป็นเกมการเล่นเพื่อความบันเทิงใจเท่านั้น แต่เป็นการ นำเสนอความคิดบางอย่างแก่ผู้อ่าน ความคิดความเชื่อหรืออุดมการณ์เหล่านี้จะถูก ถ่ายทอดให้แก่ผู้อ่านไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม และผู้อ่านก็อาจจะรับสิ่ง เหล่านี้ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ แต่ในชั้นประเมินผลของแบบทดสอบ อุดมการณ์

เป็นสิ่งที่ถูกถ่ายทอดและภาษามิบบทบาทสูงในการสื่ออุดมการณ์เหล่านี้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปริจเฉทแบบทดสอบไม่ได้เป็นเพียงเกมการเล่นเพื่อความบันเทิงใจเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือของนิตยสารในการสื่อความคิดความเชื่อบางอย่างไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

๖.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๑) ออสเตอร์มานน์ และเคลเลอร์-โคเฮน (1998) ได้ศึกษาปริจเฉทแบบทดสอบในนิตยสารสำหรับวัยรุ่นของต่างประเทศ พบว่าปริจเฉทแบบทดสอบที่ดูผิวเผินเป็นเกมสนุกสนานได้แฝงการสอนวินัยให้กับผู้อ่าน กล่าวอีกนัยหนึ่งแบบทดสอบจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสอนวินัยให้กับผู้อ่าน (disciplinary instruments) วินัยในที่นี้คือเทคนิคที่ใช้ในการจัดระเบียบมนุษย์ เพื่อให้ประชากรหรือสมาชิกในกลุ่มอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน การสอบสวนทางวินัยจะประกอบไปด้วยการมองโดยใช้มุมมองแบบมาตรฐาน การควบคุมดูแล การสอบสวนเพื่อจัดกลุ่ม และการลงโทษในกรณีที่มีการทำผิด ฟูกู (Foucault, 1977 อ้างถึงใน ออสเตอร์มานน์ และเคลเลอร์-โคเฮน 1998) สำหรับปริจเฉทแบบทดสอบในนิตยสารไทย ผู้วิจัยพบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับปริจเฉทแบบทดสอบในนิตยสารต่างประเทศ กล่าวคือ แบบทดสอบจะประกอบไปด้วยรูปแบบการสอบสวนหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบประกอบด้วย การสังเกต (คำถาม-คำตอบ) ซึ่งจัดกลุ่ม (กลุ่มคะแนน) และพิพากษาคัดสิน (ประเมินผลคำตอบ) ผู้อ่าน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน คือ ทำให้มีพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามที่แบบทดสอบต้องการ

๒) กาญจนา แก้วเทพ (๒๕๓๘: ๒๑๐) กล่าวถึงทฤษฎีการยอมรับอุดมการณ์ไว้ว่า ถ้าทำให้รู้ตัวว่าเนื้อหาสาระนั้นกำลังถ่ายทอดอุดมการณ์และมีลักษณะบังคับผู้รับ คนเรามากจะต่อต้าน แต่ถ้าถูกดึงดูดเข้ามาอย่างสมัครใจด้วยความบันเทิง การถ่ายทอดอุดมการณ์จะมีผลดีมากที่สุด ผู้วิจัยพบว่าประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับแบบทดสอบในนิตยสารไทย กล่าวคือ แบบทดสอบในนิตยสาร

ไทยได้นำเสนออุดมการณ์หรือชุดความคิดบางอย่าง ซึ่งในการทำแบบทดสอบ ผู้อ่านอาจไม่ได้ตั้งใจทำเพื่อค้นหาอุดมการณ์หรือชุดความคิดเหล่านั้น แต่ภายใต้รูปแบบความบันเทิงของแบบทดสอบ ผู้อ่านก็อาจจะรับเอาอุดมการณ์เหล่านั้นทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ

๓) เมื่อพิจารณาชุดความคิดหรืออุดมการณ์ที่แบบทดสอบนำเสนอ เป็นที่น่าสังเกตว่าจากข้อมูลแบบทดสอบที่นำมาวิจัยไม่พบอุดมการณ์เกี่ยวกับผู้ชายเลย กล่าวคือ ไม่มีแบบทดสอบใดนำเสนอว่า ผู้ชายที่สมบูรณ์แบบจะต้องมีลักษณะอย่างไร ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเป็นเพราะกลุ่มเป้าหมายของแบบทดสอบในนิตยสารไทยที่ศึกษาคือผู้หญิง ดังนั้นแบบทดสอบจึงนำเสนอแต่อุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิง นอกจากนี้ เมื่อได้ลองสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยดูนิตยสารผู้ชายตามแผงหนังสือพบว่า นิตยสารผู้ชายไม่มีแบบทดสอบปรากฏเป็นคอลัมน์ประจำ

นอกจากนี้ จะสังเกตได้ว่าชุดความคิดหรืออุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงหรือความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์มีอยู่เพียงแบบเดียว คือแบบที่แบบทดสอบนำเสนอ ซึ่งหากมองในทางกลับกัน แบบทดสอบเป็นการจำกัดความคิดของผู้อ่าน กล่าวคือ ในความเป็นจริงความเป็นผู้หญิงหรือเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์แบบไม่ได้มีเพียงแบบเดียว แต่ยังมีลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากที่แบบทดสอบนำเสนออีกด้วย

ฉบับปีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๔

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กนิษฐา พึ่งวร. (๒๕๔๓) 'การศึกษานิตยสารสตรีต่างประเทศฉบับภาษาไทยในการพัฒนาบุคลิกภาพ', วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาพรรณ หงส์ดาราภัก. (๒๕๔๓) 'ปริเฉทเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ : รายงานผลการวิจัย, ทุนวิจัยกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช.
- กาญจนา แก้วเทพ. (๒๕๓๙) 'สื่อสองวัฒนธรรม, กรุงเทพฯ ๔: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิ่ง.
- กิตติ กัมภี และคณะ. (๒๕๔๕) 'สื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม, กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (๒๕๔๒) 'หน้าที่ของอุปนิสัยจากมุมมองของผู้พูดภาษาไทย', วารสารภาษาและวรรณคดีไทย ๑๖ (ธันวาคม): ๒๔๙-๒๖๔.
- นววรรณ พันธุ์เมธา. (๒๕๒๗) 'ไวยากรณ์ไทย, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- พจนีย์ พจนะลาวัณย์. (๒๕๔๔) 'เนื้อหา และการสะท้อนค่านิยมในนิตยสารวัยรุ่นเรอกับฉันทะเดชะฮาร์ท', วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ แก้วเกียรติยศ. (๒๕๓๒) 'ทัศนคติของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาต่อนิตยสารวัยรุ่น', วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพทยา มีสัตย์. (๒๕๔๐) 'การศึกษาคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย', วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มุกหิมพ จุลพงศธร. (๒๕๔๔) 'กลุ่บทุ้การสร้การสรรค์และเนือหาสารในโษษณา นิตยสารไทย', วิทยาลัยนพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาลัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริวรรณ นันท์จันทุล. (๒๕๔๔) รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาอิทธิพลของนิตยสาร ส้าหรับวัยรุ่นที่มีต่อการใช้ภาษาไทยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ผลงานวิชาการของสิริวรรณ นันท์จันทุล, กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโษษิต. (๒๕๒๕) 'บทบาทของนิตยสารผู้หญิงในการให้ความรู้ เพื่อพัฒนาสตรี', วิทยาลัยนพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาลัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Brown, P and Levinson, S. (1978) 'Universals in Language Usage: Politeness phenomena', In E.N. Goody (eds), *Questions and Politeness : Strategies in social interaction*, pp.55-289. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, P and Levinson S. (1987) *Politeness : Some universals in language uses*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Hoey, Michael. (1979) *Signalling in Discourse : Discourse analysis monographs 6*, Birmingham: English Language Research, Birmingham University.
- Hoey, Michael. (1983) *On The Surface of Discourse*, London: Allen and Unwin.
- Hoey, Michael. (1994) 'Signalling in Discourse : A functional analysis of a common discourse pattern in written and spoken English', In M. Coulthard (ed.), *Advances in Written Text Analysis*, pp. 26-45. London; New York: Routledge.

- Hymes, Dell. (1974) *Foundations in Sociolinguistics : An ethnographic approach*, Pennsylvania: The University Press.
- Jordan, John E. (1971) *Questions of Rhetoric*, United states of America: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Larson, Charles U. (1986) *Persuasion Reception and Responsibility*, California: Wadsworth Publishing.
- Ostermann, A.C. and Keller-Cohen, P. (1998) 'Good girl go to heaven ; bad girls...' learn to be good : quizzes in American and Brazilian teenage girls' magazines. *Discourse & society*, Vol.9 n.4, pp.531-557. Sage Publications.
- Panpothong, Natthaporn. (1995) '*A Pragmatic Study of Verbal Irony in Thai*', Doctoral dissertation, University of Hawaii.
- Searle, John R. (1969) *Speech acts : An essay in the philosophy of language*, New York: Cambridge University Press.
- Women's mag. (2003) *Media Index*.